

ASIA lironnevan turvetuotannon ympäristölupa, Kauhajoki

HAKIJA Ins.tsto R. Mäki-Kyyny Oy
Taipaleentie 3
61800 Kauhajoki

HAKEMUS Ins.tsto R. Mäki-Kyyny Oy on 31.12.2012 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa lironnevan 105 ha:n suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Kauhajoen kaupungissa. Suunniteltu tuotantoalue sijaitsee Kauhajoen kaupungin keskustasta noin 13 km itäkoilliseen.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 ha. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, lausunnot, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

lironneva on pääosin uusi turvetuotantoalue, jolla ei ole aikaisempaa ympäristölupaa. lironnevalla on turvetuotannossa noin 10 hehtaarin suuruinen Mini-lironnevan alue, josta on tehty ennen toiminnan aloittamista ilmoitus Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kauhajoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tuotantoalue on hakijan omistuksessa lukuun ottamatta aluetta, jolle pintavalutuskenttä sijoittuu ja osa tuotantoalueen kaakkoiskulmasta, joiden tilojen omistajien kanssa on tehty vuokrasopimus tai sopimus maa-aineksen ottamisesta. Sopimukset ovat voimassa 25 vuotta.

lironneva sijaitsee ympäristöministeriön 23.5.2005 vahvistaman Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan alueella. lironneva sijaitsee kaavan turvetuotantovyöhykkeellä tt-2, jota koskevan suunnittelumääräyksen III mukaan turvetuotannon suunnittelussa on huomioitava vesistövaikutukset siten, että kokonaiskuormitus pysyy nykyisellä tasolla. Koko Etelä-Pohjanmaan maakuntaa koskevan suunnittelumääräyksen I mukaan turvetuotantoon tu-

lee ottaa ensisijaisesti entisiin tuotantoalueisiin liittyviä soita, ojitettuja soita tai sellaisia ojittamattomia soita, joiden luonnon- tai kulttuuriarvot eivät ole valtakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä.

liironneva sijaitsee Ikkelänjoen valuma-alueella, joka on Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa merkitty erityissuojelua vaativaksi. Joen yläjuoksu on noin 15 km:n matkalla maisemallisesti erittäin arvokas. Joki-uoma on hiekkaisesta maaperästä johtuen kanjonimainen, mutkittileva ja täysin luonnontilainen. Joessa ja sen sivupuroissa elää arvokas luonnontilainen purotaimenkanta. Erityissuojelun tavoitteena on säilyttää jokimaisema ja turvata purotaimenkanta.

Suunnitellulla tuotantoalueelle on maakuntakaavassa merkintä ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitti, jonka yksityiskohtainen sijainti tulee suunnitella yhteistyössä maanomistajien kanssa.

liironnevan alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

liironnevan hankealue on kooltaan 111,8 ha jakautuen kolmeen tuotantolohkoon, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 100,4 ha, neljään yhteensä 4,7 ha:n auma-alueeseen sekä 5,4 ha:n pintavalutuskenttään. Muu alue (1,3 ha) on tukikohta- ja laskeutusallasaluetta.

Toiminta käsittää kuntoonpano-, tuotanto- ja jälkihoitovaiheen. Alueella tuotetaan kuivike- ja kasvuturvetta sekä pala- ja jyrshinturvetta. Turpeet nostetaan mekaanisella kokoojavaunulla ja imuvaunulla. Vuosittainen tuotantomäärä on arviolta noin 30 000-40 000 m³ sääolosuhteiden sen salliessa. liironnevan turvetuotantoaika arvioidaan olevan 25 vuotta.

Tuotannon päätyttyä toiminnanharjoittaja purkaa tuotantoalueelta tarpeettomat rakenteet ja siistii alueen tuotantokalustoa sekä muusta materiaalista ja jätteistä. Alustava uusiokäyttösuunnitelma tehdään 3-5 vuotta ennen turvetuotannon päättymistä ja alueen vapautumista muuhun käyttöön. Mahdollisia uusiokäyttömuotoja ovat metsä- ja maatalous.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Tuotantoalueen vedet johdetaan sarkaojissa liettaskujen ja päisteputkipidättimien kautta erillisiin laskeutusaltaisiin. Lisäksi rakennetaan virtaamasäätöpadot. Laskeutusaltaat varustetaan virtausta säätävillä mittapadoilla ja altaat tyhjennetään vuosittain lietteestä kuivaan ja mahdollisimman vähävetiseen aikaan. Laskeutusaltaista vedet johdetaan painovoimaisesti ojitetulla alueella sijaitsevalle pintavalutuskentälle, jonka ojat tukitaan 10 m:n välein. Tuotannon edetessä varaudutaan myös pumpun käyttöön. Pintavalutuskentän pinta-ala on 5,4 ha, mikä on 5,1 % tuotanto- ja auma-

alueesta. Pintavalutuskentän turvepaksuus on keskimäärin 1,8 m ja turpeen maatuneisuusaste 20-40 cm:n syvyydessä H2-4 ja syvemmillä H4-6.

Arvio Iilroonnevan tuotantoalueen vuosittaisista brutto- ja nettopäästöistä:

	Kok.P kg/a	Kok.N kg/a	Kiintoaine kg/a	COD _{Mn} kg/a
Kuntoonpanovaihe				
Bruttopäästö	44	504	2899	21186
Nettopäästö	41	434	1880	16144
Tuotantovaihe				
Bruttopäästö	12	358	2126	11805
Nettopäästö	11	317	1381	9217

Pöly, melu ja liikenne

Turvetuotannon ilmapäästöt ovat lähinnä tuotannon ja lastauksen aikaista turpeen pölyämistä sekä tuotannon ja kuljetuksen aiheuttamia pakokaasupäästöjä. Pölynmuodostus ajoittuu pääasiallisesti kesän tuotantokaudelle. Turvepöly on lähes kokonaan orgaanista hajonnutta kasviainesta. Pölyhiukkasten kokojakauman on havaittu painottuvan yli 10 µm:n kokoiisiin suuriin hiukkasiin, mutta pöly sisältää myös hengitettäviä alle 10 µm:n hiukkasia ja alle 2,5 µm:n pienhiukkasia. Pölyämisen aiheuttama viihtyvyyshaitta voi maksimissaan pölyn leviämisen kannalta suotuisissa olosuhteissa avoimessa maastossa ulottua noin 500 metrin etäisyydelle. Kasvillisuuden, erityisesti puusto, vähentää tehokkaasti pölyn kulkeutumista tuotantoalueen ympäristöön. Iilroonnevan tuotantoalueen lähiympäristö on suurelta osin metsä- ja maatalouskäytössä. Lähin vakituinen asutus sijaitsee etelässä noin 0,3 km pintavalutuskentästä ja 0,5 km tuotantoalueesta. Lähin vapaa-ajanasutus sijaitsee etelässä 0,48 kilometrin etäisyydellä pintavalutuskentästä.

Melua syntyy työkoneista turvekentillä, turpeen kuormauksesta ja raskaasta kuljetuskalustosta. Melu ei ole jatkuvaa, koska tuotantopäivä on vuodessa noin 30-50. Tuotantopäivinä turvekoneiden aiheuttamaa melua voi syntyä ympäri vuorokauden työvaiheista, tuotantotilanteesta ja säästä riippuen. Symo Oy:n mittausten mukaan jyrksinturvetuotantoon liittyvissä työvaiheissa melutaso ylittää alle 150 metrin etäisyydellä 55 dB(A) tason avoimessa maastossa ja melun kannalta otollisissa olosuhteissa. Kentän kunnostukseen liittyvissä työvaiheissa melutaso ylittää 55 dB(A) alle 350 metrin etäisyydellä olevissa kohteissa samoin avoimessa maastossa ja melun kannalta otollisissa olosuhteissa. Hakija arvioi, että turvetuotannon ja kunnostuksen eri työvaiheet eivät todennäköisesti aiheuta melulle annettujen ohjearvojen ylityksiä asuinrakennuksissa.

Turvekuljetukset tapahtuu tuotantoalueesta pohjoiseen Kauhajoen ja Peräseinäjoen väliselle seututielle 672. Kuljetusmatkat ovat yleensä lyhyitä, usein alle 100 km. Hankealueelta tuotetun turpeen toimitukset tehdään rekoilla lähes ympärivuotisesti ja tasaiseen tahtiin.

Varastointi ja jätteet

Tuotantoalueella ei varastoida suuria määriä poltto- ja voiteluaineita. Tuotannossa käytetään traktoreita, joiden yhteenlaskettu kevyen polttoaineen kulutus tuotantokauden aikana on 28 000 litraa. Lisäksi käytetään voiteluaineita yhteensä noin 365 kg.

Tuotantokauden aikana polttoaineet (enintään 1500-3000 litraa) varastoidaan varikkoalueella farmarisäiliössä, jossa on valuma-allas. Syntyvät jätteet kuljetetaan oman hallitilaan säilytysastioihin. Paikka on rakenteeltaan sellainen, että aineet eivät pääse leviämään vesistöön tai pohjaveteen vahinkotapauksessa. Jätteen kuljetuksen hoitaa kunnallinen jätteen kerääjä viikoittain. Jäteöljyt ja -rasvat kuljetetaan kunnalliseen keräyspisteeseen. Vuosittain syntyy öljyjätettä noin 50 litraa, kiinteää öljyjätettä alle 200 kg, paristo- ja akkujätettä alle 5 kg, metallijätettä 5 kg, sekajätettä 1 m³ ja aumamuovia 2000 kg.

Hakemuksen liitteenä olevassa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa on selvitetty kantojen ja muun puuaineksen, pintamaan, kivien, kivennäismaiden sekä lietteiden määrät ja käyttö.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Hakijan arvion mukaan kaikissa turpeen tuottamiseen liittyvissä toiminnoissa noudatetaan pinta-alaolosuhteet huomioon ottaen parasta käyttökelpoista tekniikkaa sekä ympäristön kannalta parasta käytäntöä.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Hankealue on kokonaisuudessaan ojitettu 1950-60 luvuilla metsätaloukseen käyttöön. Suurta osaa kohteen puustosta on hakattu viime vuosien aikana.

Asutus ja maankäyttö

Suunniteltu liironnevan tuotantoalue sijaitsee Kauhajoen kaupungin keskustasta noin 13 km itäkoilliseen Kauhajoen ja Peräseinäjoen välisen seututien 672 ja Ikkälänjoen välisellä Pikkukankaanneva-nimisellä alueella.

liironnevan hankealue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella. Itään hankealue rajoittuu vanhaan tuotannosta poistuneeseen noin 100 ha:n kokoiseen turvetuotantoalueeseen, joka on ruokohelpiviljelyssä. Hankealueen läpi kulkee 400 kV:n voimajohto. Lähimmät asunnot sijaitsevat noin 0,5 km etelään tuotantoalueesta. Noin 1,5 km länteen sijaitsee Kauhajoen lentokenttä.

Tuotantoalueen välittömässä läheisyydessä ei ole yleisiä ulkoilureittejä tai virkistysalueita. Marjastus on mahdollista vain tuotantoalueen reunoilla.

Tuotantokauden ulkopuolella metsästys hankealueella on mahdollista ja sallittua.

Luonto ja suojeleuarvot

liroonnevan turvetuotantoalueen välittömässä lähiympäristössä ei ole tiedossa luonnonsuojelullisesti arvokkaita kohteita. Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole Natura 2000 –ohjelmaan kuuluvia suojelealueita.

Pikkukankaannevan-liroonnevan suoalue on syntynyt moreeniselänteiden muodostamaan altaaseen, joka rajoittuu pohjoisessa Jalasjärvi-Kauhajoki maantiehen, idässä turvetuotantoalueeseen ja turvetuotantoalueesta muodostettuun peltoon, etelässä suopeltoon ja lännessä metsäalueeseen. Hankealueen pohjoisosa rajoittuu ojittamattomaan suohon. Edellä mainittu luonnontilainen suoalue on suotyypiltään karuhkoa keidasrämettä. Hankealue on kokonaisuudessaan ojitettua suota, joka on ollut metsätalouskäytössä.

Alueen eteläosa on ojitettua melko vankkapuustoista keidasrämettä, joka on kuivunut hyvin voimakkaasti. Mätäspinnat ovat paljolti seinäsammaleen valtaamia ja rahkasammaleen peittävyys on pieni. Suurta osaa kohteesta on hakattu viime vuosien aikana. Osa alueesta lienee entistä kytöpeltoa, joka on metsittyä tai soistunut uudelleen. Kohteen ja sen kasvillisuuden vaihtelu riippuu ensi sijassa eri aikoina tapahtuneiden ihmisen tekemien toimenpiteiden vaikutuksesta. Merkittäviä luonnonarvoja kohteella ei löydetty.

liroonnevan linnustoselvitys tehtiin kartoituslaskentana 23.6.2011 ja 5.5.2012. liroonnevalla pesii metsäisten soiden ja reuna-alueiden lintulajistoa. Kartoitushetkillä lajisto oli vähäistä. Metsäkirvinen ja pajulintu esiintyvät alueella hyvin runsaina, laulurastas, punakylkirastas ja talitiainen esiintyvät myös alueella. Vuonna 2011 kohteella havaittiin useita liroja (5 kpl), jotka käyttäytymisen perusteella tulkittiin muuttaviksi linnuiksi. Läheisellä turvepeltoalueella kierteli sinisuohaukka. Teeri todennäköisesti käyttää aluetta osana elinpiiriään. Turvetuotantoalueen kupeessa havaittiin pensastasku. Edellä mainituista lajeista teeri on silmälläpidettävä ja sinisuohaukka vaarantunut, tosin jäljempänä mainittu kierteli läheisellä peltoaukealla. Teeri ja liro ovat kansallisia vastuulajeja. Alueella havaitut lintulajit: laulurastas, punakylkirastas, metsäkirvinen, pajulintu, peippo, talitiainen, keltasirkku, teeri, liro, sinisuohaukka, pensastasku.

Alueen soveltuvuutta viitasammakon elinpiiriksi selvitettiin vuoden 2012 keväällä. Lajia ei havaittu tai kuultu alueella. Lajille mahdolliset sopivat kutupainanteet eivät näyttäisi pysyvän märkinä riittävän kauan lajin kudun kannalta, edes tuotantoalueen pohjoispuolisella luonnontilaisella alueella ja ojitetulla alueella vesi virtasi ojissa esteettömästi. Alue ei sovellu liitoravan elinpiiriksi.

liroonneva on oligo- tai ombrotrofinen ojitettu keidassuoalue. Hankealuetta on muutettu ojituksiin, joiden vaikutukset ovat olleet merkittäviä. Alueen lajisto oli hyvin tavanomaista ja melko harvalukuista. Hankealueelta ei teettä lukuun ottamatta tavattu uhanalaisuusluokiteltuja luontotyyppisiä tai pesimälajeja.

Pohjavesialueet

liroonneva ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue Keltämäki on noin 1,5 km etäisyydellä liroonnevan turvetuotantoalueesta länteen.

Vesistö

Vesistö ja sen tila

liroonnevan alue sijaitsee Kyrönjoen vesistöalueen Ikkelänjoen valuma-alueella (42.093). Turvetuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan laskeutusaltaiden kautta pintavalutuskentälle ja edelleen pelto-ojia pitkin Hosiaisloumaan, joka laskee Ikkelänjokeen.

Hosiaislouman rakenteellinen tila on muuttunut jo 1950-60 luvulla kun koko Pallonevan valuma-alueen vedet on johdettu kaivettua oikokanavaa pitkin suoraan Ikkelänjokeen. Hosiaislouman vesivirtaama on pienentynyt erittäin oleellisesti ja sen virtaama koostuu vain Lamminmaan kylän viljelyalueista ja liroonnevan ja reunametsien vesistä. Vedenlaatu on muuttunut nykytilaan jo 1950-60 luvulla. Hosiaislouman varrella on viljelykäytössä olevia peltoja.

Ikkelänjoki saa alkunsa Ikkeläjärvestä ja laskee Kyrönjokeen Kauhajoen Aronkylässä. Joki virtaa enimmäkseen metsäalueiden halki. Ikkelänjoen valuma-alueen pinta-ala laskussa Kyrönjokeen on 219,52 km², josta hankealue muodostaa 0,4 %. Ikkelänjoen valuma-alueella on turvetuotantoa yhteensä yli 300 ha:n alueella.

Hosiaislouman ja Ikkelänjoen virtaama-arviot:

	Hosiaislouman alaosa m ³ /s	Ikkelänjoen alaosa m ³ /s
Keskivirtaama	0,064	1,4
Ylin virtaama	1,268	17,6
Alin virtaama	0,0001	0,02
Keskiylivirtaama		10,6
Keskialivirtaama		0,14

Ikkelänjoen vesi on ruskeaa, ravinteikasta ja humusvaikutteista. Vapo Oy:n Pallonevan turvetuotantoalueen tarkkailun Ikkelänjoen kahdella havaintopaikalla on vuosina 2004-2010 keskimäärin kokonaisfosforipitoisuus ollut 42 µg/l ja 43 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus 750 µg/l ja 807 µg/l sekä väriarvo 187 µg/l ja 194 µg/l. Vuonna 2011 Ikkelänjoen vesi oli laadullisesti hieman heikompa kuin vuosina 2004-2010 keskimäärin, sillä tyyppiyhdisteitä ja humusaineita oli aiempaa hieman enemmän.

Kalasto ja kalastus

Ikkelänjoen kalastoon kuuluvia lajeja ovat ahven, kiiski, särki, hauki, taimen, harjus, kivenuoliainen, kivisimppu, made ja pikkunahkiainen. Vuonna 1999 tehdyn kalastustiedustelun perusteella joella kalasti 20 ruokakuntaa, joiden kokonaissaalis oli 2000 kg. Merkittävimmät saalisajit olivat ahven ja hauki. Ikkelänjoessa vuonna 2009 kuudella havaintopaikalla tehdyillä sähkökoekalastuksilla saatiin saaliiksi ahvenia, haukia, kivenuoliaisia, kivisimppuja, mateita, harjuksia ja taimenia. Taimenten yksilötiheys oli suurimmillaan 26 yksilöä/100 m² Pietarinkoskella Ikkelänjoen alaosalla. Koekalastussaaliissa arveltiin esiintyvän sekä joessa syntyneitä että istutettuja taimenia. Vuonna 2007 joella esiintyneen rapuruton seurauksena rapusaa- liit ovat pienentyneet ja nykyisin saadaan enää joitakin rapuja.

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Hakijan arvion mukaan turvetuotannon kuivatusvesien vaikutus Ikkelänjoen valuma-alueella on yhteisvaikutuksenakin tarkasteltuna vähäinen verrattuna alueen maa- ja metsätalouden aiheuttamaan kuormitukseen. Turvetuotannon ympäristövaikutukset vesien osalta arvioidaan olevan vähäiset, koska alue on jo ojitettua ja alueelle rakennetaan vesiensuojelurakenteiksi pintavalutuskenttä.

Arvio liroonnevan turvetuotannon aiheuttamasta ravinne- ja kiintoainepitoisuuksien kasvusta Hosiaisloumassa ja Ikkelänjoessa

	Kokonaisfosfori µg/l	Kokonaistyyppi µg/l	Kiintoaine mg/l
Kunnostusvaihe			
Hosiaislouma (alaosa)			
Keskivirtaama	0	0	9,9
Alin virtaama	<1	<1	<1
Ylin virtaama	0	0	0,5
Ikkelänjoki Hosiaislouman liittymä)			
Keskivirtaama	0	0	0,5
Alin virtaama	<1	<1	<1
Ylin virtaama	0	0	0
Tuotantovaihe			
Hosiaislouma (alaosa)			
Keskivirtaama	0	0	0,6
Alin virtaama	<1	<1	<1
Ylin virtaama	0	0	0
Ikkelänjoki (alaosa)			
Keskivirtaama	0	0	0
Alin virtaama	<1	<1	<1
Ylin virtaama	0	0	0

Alivirtaamatilanteissa liroonnevan valumat laskevat todennäköisesti lähelle 0,0 l/s*km², joten merkittävää kuormitustakaan ei tällöin muodostu.

Hakija on arvioinut, että ympäristöluvan myöntämisestä ei todennäköisesti koidu kalatalouden säilymiselle tarpeellisten olosuhteiden heikentymistä, ottaen huomioon, että merkittävimmät kalavedet sijaitsevat verrattain etäällä tuotantoalueista.

Vesienhoitosuunnitelma

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoidon suunnittelussa Ikkälänjoen ekologinen tila on luokiteltu hyväksi. Kyrönjoen vesistön vesienhoidon toimenpideohjelmassa tavoitteeksi on asetettu Ikkälänjoen hyvän tilan säilyttäminen. Turveturvetuotannon osalta tavoitteeksi on Kyrönjoen vesistöalueella asetettu fosforipäästöjen vähentäminen 50–70 %:lla nykyisestä ja typpipäästöjen vähentäminen 25–70 %:lla nykyisestä. Ensisijaisiksi toimenpiteeksi on esitetty pintavalutus- tai kasvilisuuskenttien käyttöä kuivatusvesien käsittelyssä. Lisäksi turvetuotannon sijaintia tulisi ohjata jo ojitetuille alueille tai tuotannossa olevien alueiden yhteyteen ja erillisten turvetuotantoalueiden yhteisvaikutukseen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota.

Ympäristöriskit

Turvetuotantoalueiden osalta on laadittu paloturvallisuussuunnitelmat, jotka on toimitettu paikallisen paloviranomaisen käyttöön. Suunnitelmissa näkyvät tarvittavat tiedot paloturvallisuuden hoitamisesta, palokalustosta, tuotantoalueiden kartat ja mm. tukikohdan koordinaattipisteet. Tuotantoalueella käytetään tuulipussia ja tuulimittaria. Kovan tuulen aikana työskentelyä pyritään välttämään. Turvetuotantoalueelle rakennetaan paloaltaita.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Iironnevan turvetuotantoalueelle laaditaan ajan tasalla oleva käyttö- ja päästötarkkailuohjelma. Käyttötarkkailu perustuu päiväkirjaan, johon kirjaetaan tiedot tuotantoalueen ojituksista, kunnostuksista ja tuotannon etenemisestä, vesiensuojelurakenteiden valmistumisesta ja niiden kunnan seurannasta, laskeutusaltaiden ja lietetaskujen tyhjennykset, yms. Päästötarkkailulla pyritään selvittämään turvetuotantoalueella syntyvän kuormituksen laatu ja määrä, kuormituksen ajallinen vaihtelu sekä vesiensuojelurakenteiden toimivuus. Vesistötarkkailu tehdään Ikkälänjokeen laskevan laskuojan ylä- ja alapuolella. Kalataloustarkkailuohjelma toimitetaan hyväksyttäväksi lupapäätöksen lainvoiman tulon jälkeen. Tarkkailu pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvollisten kanssa.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Hakija on arvioinut, että ympäristöluvan myöntämisestä ei todennäköisesti koidu kalatalouden säilymiselle tarpeellisten olosuhteiden heikentymistä, ottaen huomioon, että merkittävimmät kalavedet sijaitsevat verrattain etäällä tuotantoalueista.

Korvaukset

Hakija on arvioinut, että liroonnevan turvetuotannon kuormitus ei todennäköisesti muuta Ikkelänjoen vesistön laatua. liroonnevan turvetuotannosta ei todennäköisesti aiheudu korvattavaa haittaa kalastolle, kalastukselle, vesistön virkistyskäytölle eikä tonttien arvolle.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY**Hakemuksen täydennykset**

Hakija on täydentänyt hakemustaan 1.3.2013, 17.9.2013 ja 22.10.2013 yhteys-, päästö-, pintavalutuskenttä-, vesistö- ja kalastotiedoilla sekä arviolla päästöjen vaikutuksesta vesistössä, tuotantoalueen nykytilaa kuvaavilla tiedoilla ja vesistön käyttöä koskevilla tiedoilla.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa ja Kauhajoen kaupungissa 12.11.-12.12.2013 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 13.11.2013 Kauhajoki-lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Kauhajoen kunnalta ja Kauhajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on huomauttanut, että Hosiaisluoman tilaa ei ole hakemuksessa käsitelty tietojen puuttuessa käytännössä lainkaan, sen sijaan Ikkelänjoen tila ja vedenlaatu on hakemuksessa käsitelty oikeasuuntaisesti, mutta hieman vanhoihin tulkinnoihin. Joen vedenlaatu on heikentynyt johtuen etenkin valuma-alueen lähes täydellisestä ojitamisesta sekä maa- ja metsätalouden ja turvetuotannon kuormituksesta. Kuitenkin verrattaessa tyyppinomaiseen (keskisuuret turvemaiden joet) vedenlaatuun, eivät muutokset ole peruuttamattomia. Sekä fosforin että typpien osalta pitoisuudet ovat noin kaksinkertaisia jokityypin vertailuarvioihin verrattuna. Vesistöjen tilaa ja laatua tulisikin aina arvioida VPD-kriteerien avulla, vaikka esimerkiksi käyttökelpoisuusluokitusta voi käyttää arvioinnin tukena. Hakemuksessa on todettu, että läheisen Pallonevan tuotantoalueen ei ole havaittu vaikuttaneen Ikkelänjoen veden laatuun. On kuitenkin huomattava, että koska kuormitus voi olla hetkittäin runsasta, sopii vain muutaman kerran vuodessa tapahtuva näytteenotto huonosti turvetuotannon vesistövaikutusten arviointiin ja saattaa antaa aliarvioita vaikutuksista.

Vaikka, liroonnevan alue on ojitettu, lisää turvetuotanto suoalueen kuormitusta etenkin kuntoonpanovaiheessa. Vesiensuojelussa on esitetty käytettäväksi periaatteessa parasta mahdollista teknologiaa, mikä on Kyrönjoen toimenpideohjelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaista. Menetelmät vastaavat nykyvaatimuksia, mutta mikäli lupa myönnetään, on näiden raken-

taminen, toiminta ja käyttö varmistettava ja valvottava kaikissa tilanteissa. Ts. ei saa tulla ”poikkeuksellisten” rankkasateiden aiheuttamia ongelmia, oikovirtauksia yms. Lyhytaikaisten kuormituspiikkien aikana voi kulkeutua huomattava osa vuoden kokonaiskuormituksesta. Kuormitusarviot yleisesti ovat varsin optimistisia ja niiden voidaankin katsoa kuvastavan optimitilannetta, jolloin kaikki toimii suunnitellusti.

Kuormitusarvioihin sisältyi epäjohdonmukaisuuksia, joita on kuitenkin täydennyksissä korjattu. Täydennyksessä ei ole kuitenkaan laskettu pitoisuusvaikutuksia Hosiaisluomassa tai Ikkelänjoessa. Vertailemalla lukuja voidaan kuitenkin arvioida, että kuormituksen vaikutus olisi huomattava Hosiaisluomassa ja ainakin ajoittain havaittava Ikkelänjoessa. Hosiaisluomasta ei ole olemassa juurikaan tietoa, kuten hakemuksen täydennyksessä on todettu. Luoman virtaama on pienentynyt aiemmin toteutettujen vesistöjärjestelyjen seurauksena, mutta se ei kuitenkaan kuivu kokonaan. Tässä mielessä sitä tulee pitää purona, eikä pelkkänä laskuojana.

Kiintoainepitoisuuksien ja –kuormituksen osalta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus huomauttaa, että analyysimenetelmä ja käytetyt yksiköt (mg/l, kg) aliarvioivat selvästi turvetuotannosta peräisin olevan kiintoaineen määrää. Turvetuotannosta syntyvä kuormitus on suurimmaksi osaksi orgaanista aineesta, joka on selvästi keveämpää (ts. tiheys g/cm³ on pienempi) kuin esimerkiksi pelloilta huuhtoutuva savi tai muu epäorgaaninen aines. Lisäksi analyysimenetelmä ilmoittaa kiintoainepitoisuuden kuiva-aineena. Orgaaninen aines ja turve erityisesti sisältää aina huomattavia määriä vettä. Luonnonturpeen vesipitoisuus on jopa 90 %. Tämän vuoksi sama kiintoainepitoisuus tai kuormitus turvetta on tilavuudeltaan jopa monikymmenkertainen samaan määrään hiekkaa tai savea verrattuna. Asian tekee vesiensuojelullisesti vielä ongelmallisemmaksi se, että laskeutuessaan tämä aines liettää pohjia, täyttää suvantoja sekä esimerkiksi kutosoraikkoja. Orgaaninen aines kuluttaa hajotessaan myös happea, toisin kuin epäorgaaniset aineet. Kasvanut orgaanisen aineksen pitoisuus ja heikentynyt happipitoisuus puolestaan suosivat elohopean metyloitumista. Tämän vuoksi turvetuotannon aiheuttama kiintoainekuormitus on selvästi suurempi ja vakavampi ongelma, kuin sama määrä epäorgaanisena aineena.

Ikkelänjoki kuuluu keskisuuriin turvemaiden jokiin. Joki on luokiteltu loka-kuussa 2013 valmistuneessa arvioinnissa hyvään ekologiseen tilaan. Luokitularvio perustuu kalastoon, veden laatuun ja rakenteelliseen tilaan. Veden laatu, samoin kuin koko luokka-arvio häilyy kuitenkin hyvän ja tyydyttävän rajalla. Muun muassa fosforipitoisuus on jo niukasti tyydyttävän puolella ja kasvanut hieman ensimmäisestä suunnittelukaudesta. Täten hyvä tila on selkeästi uhattuna, eikä vesistö kestä enää yhtään kuormituksen lisäämistä. Suurimpana uhkana on ravinne- ja varsinkin orgaaninen kiintoainekuormitus. Valuma-alueesta lähes 50 % on suota, joka on suurimmaksi osaksi ojitettu, lisäksi alueella on runsaasti turvetuotantoa. Metsätalous ja turvetuotanto ovatkin avainasemassa joen hyvän tilan säilymisen kannalta. Ikkelänjoen suvantojen ja pohjien onkin havaittu liettyneen vuosia kestäneen kuormituksen tuloksena. Joen hyvän tilan säilyttäminen ei tue luvan myöntämistä alueelle. Iironnevan alue on kuitenkin jo ojitettua. Tä-

män vuoksi tuotannon kuormituslisä ja vaikutus hydrologiaan olisi pienempi, kuin jos alue olisi luonnontilainen.

Tuotantoalueen kuivatusvedet on tarkoitus johtaa sarkaojien lietetaskujen, päästeputkipidättimien ja virtaamansäätöpatojen kautta laskeutusaltaisiin (3 kpl) ja edelleen pintavalutuskentälle (PV). Tuotannon alkuvuosina vedet johdetaan kentälle luontaisesti, myöhemmin pumpaamalla. Pintavalutuskenttä sijaitsee tuotantoalueen eteläosassa. Kentän valuma-alue on noin 105 ha ja pinta-ala 5,4 ha. Kentän pinta-ala on noin 5,1 % yläpuolisesta valuma-alueesta.

Pintavalutuskenttä sijaitsee ojitetulla alueella. Kentän pinta-ala on suositusten mukainen ja kentän kaltevuus melko hyvä. Kentällä olevien ojien tukokset tulee tehdä tarpeeksi tiuhaan ja huolellisesti, jotta oikovirtauksia ei pääse syntymään. ja veden leviäminen alueelle on mahdollisimman tasaisa. Laskeutusaltaat tulee mitoittaa uuden turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (ympäristöhallinnon ohjeita 2/2013) mukaisesti niin, että pinta-kuorma on korkeintaan 0,6 m³/m²/h.

Tarkkailua on kuvattu hakemuksessa yleisluontoisesti. Varsinainen tarkkailuohjelma tuleekin saattaa mahdollisen luvan myöntämisen jälkeen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi. Ikkälänjoki on Etelä-Pohjanmaan oloissa arvokas vesistö, jonka tilan tarkkailuun tulee kiinnittää huomioita. ELY-keskus pitää kannatettavana ajatusta tarkkailujen toteuttamisesta yhteistarkkailuina, johon tulee sisällyttää myös biologista tarkkailua (pohjaeläimet, kalasto, piilevät) vesienhoidon laatuvaatimusten mukaisesti. Tarkkailua tulee toteuttaa myös Hosiaisluomassa, joka on tuotantoalueen purkuvesistö. Tarkkailuohjelmaa laadittaessa on huomioitava, että vesinäytteiden ottajan on oltava sertifioitu, näytteet on analysoitava akkreditoidussa laboratoriossa ja tulokset on toimitettava Ympäristöhallinnon Hertta-tietokantaan seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Alueesta tehdyt luontoselvitykset ovat kohteen luonteeseen nähden riittäviä. Myöskään ELY-keskuksen käytössä olevien rekistereiden mukaan alueella tai sen lähistöllä ei ole mitään sellaisia luontoarvoja, jotka voisivat vaikuttaa hankkeeseen.

Lähimmät naapurin asuin- tai vapaa-ajanrakennukset sijaitsevat noin 300 ja 450 metrin etäisyydellä liironnevan suunnitellusta pintavalutuskenttä-alueesta ja noin 500 ja 700 metrin etäisyyksillä tuotantoalueesta sen eteläpuolella. Lähimmän naapurin ja tuotantoalueen välinen alue on pääosin avointa peltoaluetta. Naapureiden puoleisella tuotantoalueen reunalla on suojapenger. ELY-keskus katsoo, että tuotantoalueesta ei aiheudu kohtuutonta melu tai pölyhaittaa lähimmille asuin- tai vapaa-ajan kiinteistöille, kun tuotantoa naapureiden asuinrakennusten lähistöllä ei harjoiteta voimakkaan koillis-kaakkoistuulen aikana.

...

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen on todennut, että turvetuotannolla on vaikutuksia sen kuivatusvesiä vastaanottavassa vesistössä. Tyypillisesti suo-ojitukset li-

säävät kesäisiä ja talvisia alivirtaamia. Ojitukset voivat johtaa valumien äärevöitymiseen. Lisääntynyt virtaamien piikkisyyden riski aiheuttaa lisääntynyttä eroosion ja kiintoaineen kulkeutumisen riskiä alapuolisiin vesistöihin.

Turvetuotanto lisää vesiin kohdistuvaa ravinne- ja kiintoainekuormitusta, mikä nopeuttaa rehevöitymistä ja kalojen kutupohjien liettymistä. Rehevöityminen heikentää kalastuksessa toivottujen saalislajien toimeentulomahdollisuuksia ja vähentää vesistön kalataloudellista arvoa.

Kalojen mädin ja poikasten selviytymisen kannalta alivirtaamatilanteet ja tulvat ovat ongelmallisia. Alivirtaamatilanteessa riskinä voi olla kuivuminen, lämpötilan muutokset ja liettyminen. Alivirtaamat rajoittavat kalojen ja rapujen elinaluetta. Tulvat huuhtovat mätiä ja poikasia epäsuotuisille alueille. Alivirtaamat ja tulvat voivat vaikuttaa kaloihin lisäksi kalojen ravintonaan käyttävien pohjaeläinten kautta.

Turvesoiden valumavesissä esimerkiksi ammoniumtyyppiä voi esiintyä jopa 100-300 µg/l. Ammoniumtyppi voi vaikuttaa kaloihin jo alhaisinakin pitoisuuksina. Kohonneet ammoniumtyypen pitoisuudet vedessä aiheuttavat kaloissa fysiologisia, morfologisia ja käyttäytymisen muutoksia

Turvetuotanto vaikuttaa tavallisesti veden happamuuteen. Veden happamuus vaikuttaa haitallisesti kalojen kasvuun veden pH:n laskiessa alle 6,5:n. Veden pH:ta 6,7-8,6 pidetään optimaalisena kalapopulaatioille.

Veden laadun ja elinympäristön muutokset voivat vaikuttaa kaloihin joko suoraan tai tarjolla olevan ravinnon tai lisääntymisen kautta. Lisäksi vaikutukset voivat kohdistua rapuihin. Alavirrassa päästöjen vaikutukset kohdistuvat myös kalastukseen. Seisovat pyydykset limoittuvat ja likaantuvat. Tämä vähentää pyydysten kalastavuutta, saalista ja pyydysten puhdistamisesta aiheutuu lisätyötä. Kaloissa voi esiintyä myös makuvirheitä. Tieto edellä mainituista haittatekijöistä ja vähempiarvoisesta kalalajistosta voi vähentää kalastusta.

Ikkelänjoessa esiintyy uhanalaista taimenta. Ikkelänjoessa esiintyvien taimenien alkuperästä ei ole tietoa mutta vuonna 1989 tehtyjen sähkökoekalastuksien mukaan taimenia on esiintynyt Ikkelänjoen alajuoksulla aina Sahakoskeen saakka. Taimenen mereen vaeltavan muodon populaatiot on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi. Napapiirin eteläpuoliset taimenkannat on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi. Taimenkantojen elvyttämiseksi on mm. poistettava vaellusesteitä, vähennettävä vesistöihin kohdistuvaa kuormitusta, joka on edellytys taimenen poikastuotannon elvyttämiseksi. Itseään yläläpittävä poikastuotanto on elinvoimaisten taimenkantojen edellytys. Lisäksi taimenella on suuri kalataloudellinen merkitys esimerkiksi urheilukalastajien saaliina. Hosiailuoman kalastosta ja kalastuksesta ei hakemusasiakirjoissa ole esitetty tietoja ja tietojen puuttuessa on vaikea tehdä arviota hankkeen vaikutuksista Hosiailuoman kalastoon ja kalastukseen.

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmä katsoo, että lupa voidaan myöntää. Mutta päästöille tulee asettaa rajat, jot-

ka eivät vaaranna taimenta, kalakantoja, kalakantojen elinolosuhteita, kalastusta eivätkä kalastuksen tuomia positiivisia taloudellisia vaikutuksia entisestään. Tämä edellyttää eristysojien ja tehostettujen vesiensuojelutoimenpiteiden käyttöönottoa sekä mm. sarka- ja eristysojien puhtaanapitoa, lietesyvännysten ja altaiden tyhjentämistä ja vesiensuojelurakenteiden kunnostuksia sekä toiminnan tarkkailua ja välitöntä puuttumista havaittuihin puutteisiin. Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmä katsoo, että tuotantoalueiden yhteyteen pitää perustaa suositusten kokoiset (ojittamattomalla suoalueella vähintään 3,8 % sen valuma-alueen pinta-alasta ja ojitetulla vähintään 5 % sen valuma-alueen pinta-alasta) pintavalutuskentät, tai muulla vastaavan tehoisella menetelmällä suorittaa kuivatusvesien puhdistus. Jos pintavalutuskenttä joudutaan perustamaan ojitetulle suoalueelle, tulee veden virtaus kentän läpi vanhoja ojia pitkin estää. Kuivatusvesien puhdistuksen on toimittava ympärivuotisesti. Luvan saajan on vuosittain maksettava 1000 euron suuruinen kalatalousmaksu Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi kalakannoille ja kalastukselle aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailuun. Kalatalousmaksulla kertyneet varat voidaan käyttää esimerkiksi kalojen istutuksiin.

Luvan saajan on tarkkailtava kuivatusvesien vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailu voidaan toteuttaa myös yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

3) Kauhajoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ja Kauhajoen kaupunki ovat ilmoittaneet, että he eivät anna lausuntoa asiassa.

Muistutukset ja mielipiteet

4) A (Lammi 232-401-4-565) on vaatinut, että ympäristölupahakemus on hylättävä. Muistuttajan saamien lisätietojen mukaan ko. ympäristölupahakemus on laadittu puutteellisesti ja luontoselvitys on tehty huolimattomasti. Vesi- ja kalatiedot pohjautuvat vanhoihin, muiden tekemiin tutkimuksiin.

Toiminnan aiheuttama kuormitus on laskennallinen ja täysin puhdas arvio. Muistuttajan käsityksen mukaan turvetuotannon kuormituksesta 90% tulee muutamana päivänä kovien virtaamien aikana ja lähes kaikki tästä myös ohittavat puhdistusmenetelmät. Varmasti jostain myös pääsee vesiä ohivuotona ja jopa täysin tahallaan.

Ikkelänjoki on jo nyt kuormittunut ja kärsii humuksesta sekä muusta kiintoaineesta. Tämä näkyy kesäisin vähävetisenä aikana, jolloin vesi on sameaa ja syvänteissä lietettä.

5) B:n perikunta B, C ja D (Rantanen 232-401-4-191, Lammi 232-401-4-565) ovat vaatineet, ettei ympäristölupaa turpeennostolle myönnettäisi ja

esittäneet huolensa Ikkelänjoen tulevaisuudesta. Jos näin massiivinen turpeennostoalue tulisi vielä kuormittamaan luonnonkaunista Ikkelänjokea, haittavaikutukset olisivat peruuttamattomat!

Perusteluinaan he ovat esittäneet, että Hosiaisluoman kautta kulkeva turvejäte on nykyiselläkin turpeennostolla saanut luoman mutaiseksi ja kesällä haisevaksi. Hosiaisluoma laskee Hosiaislampeen (Ikkelänjoen pieni sivuhaara) Hosiaislampi on jo täysin pilalla. Lisäkuormitus vaarantaa Ikkelänjoen!

Ikkelänjoki on tärkeä virkistys- ja kotitarvekalastajille. Joen varteen rakennettujen kesämökkien asukkaiden mahdollisuutta kesämökkien virkistyskäyttöön kuormitus tulee haittaamaan. Latvajokena Ikkelänjoki on luonnon helmi, jota emme saa tervellä!

6) Fingrid Oyj on todennut, että 400 kV:n johtoa varten on lunastettu käyttöoikeuden supistus, joka muodostuu 42 m leveästä johtoaukeasta ja sen reunoissa olevista 10 m leveistä reunavyöhykkeistä. Ennen töiden aloittamista turvetuotantoalueella on johtoalueella pidettävä katselmus. Turvetuotantoalueella sijaitseville voimajohtopylväille on jätettävä suoja-alue, joka ulottuu 20 metrin päähän pylväsalkojen maanpäällisistä betoniperustuksista ja harusten maahanmenokohdista. Suoja-alueilla ei saa ojittaa, läjittää eikä liikkua työkoneilla, eivätkä suoja-alueen ympärillä olevat kaivualueen reunat saa myöskään sortua 20 m lähemmäksi mainittuja pylväsrakenteita. Suoja-alueen reunat tulee muotoilla niin, ettei vesi pääse tulvimaan pylväiden suoja-alueelle.

Fingrid Oyj järjestää tarvittaessa pylväiden suoja-alueiden merkitseminen maastoon. Turvetuottajan on merkitsemisen jälkeen huolehdittava, että merkinnät pysyvät paikallaan ja asianmukaisessa kunnossa turpeen noston päättymisen jälkeen pidettävään loppukatselmukseen saakka.

Voimajohtopylväillä 100, 101 ja 102 ei ole maadoitusjohtimia edellä mainitun suoja-alueen ulkopuolella.

Voimajohtoja lähinnä olevien sarkaojien etäisyys voimajohdon reunajohtimista vaakasuoraan mitattuna tulee olla vähintään kuusi metriä. Mahdolliset laskeutusaltaat, turpeen ja kantojen varastoauumat, työmaaparakit, työkoneiden ja ajoneuvojen säilytys- ja huoltotilat sekä poltto- ja voiteluainevarastot tulee sijoittaa johtoalueen ulkopuolelle, vähintään 31 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta.

Voimajohdon läheisyydessä puita ei saa kaataa johtoon päin ja kaatosuunta on aina varmistettava puunkorjuutöiden turvallisuusmääräysten mukaisesti. Varastointi johtoalueella on kielletty.

Työskenneltäessä 400 kV:n johdon alla ei työkoneen työskentelyalue pysyysuoraan mitattuna saa ulottua viittä metriä lähemmäksi 400 kV:n johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna

ulottuu viittä metriä lähemmäksi voimajohdon reunajohtimia. Tarvittaessa Fingrid Oyj toimittaa turvallisista työskentelyetäisyyksistä alituspiirroksia.

Vahingoista on ilmoitettava Fingrid Oyj:n kantaverkkokeskukseen. Kun turvetuotanto on päättynyt on siitä ilmoitettava kirjallisesti loppukatselmuksen järjestämistä varten Fingrid Oyj:lle.

7) Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry on katsonut, että hakemuksen kasvillisuus- ja linnustoselvitys on tasoltaan heikko, mutta kyseisen alueen ollessa ojitettua suota, lajiston ja kasvillisuuden osalta ei voida odottaa suurta todennäköisyyttä löytää ainakaan direktiivilajeja. Selvitys on kuitenkin ylimalkainen ja suurpiirteinen.

Direktiivilajiryhmien osalta ei ole huomioitu mahdollisia laskuojia tai vesistöjä, jotka saattaisivat olla esim. viitasammakon tai sudenkorentojen kannalta merkityksellisiä paikkoja.

Alueen muuttuessa raivattava metsä avoimeksi ympäristöksi muuttaa se maisemaa ja äänimaailmaa sekä pölyn kulkeutumista. Alueen lähellä on vähäisesti asutusta sekä vapaa-ajanasuntoja, joita lisääntyvä melu ja pöly saattaa häiritä myöhemmässä vaiheessa. Tuotantoalue tulisi rajautumaan eteläosassa osittain peltoihin, jolloin suon ja avoimen alueen väliin ei jäisi minkäänlaisia puustovyöhykkeitä melun ja pölyn suojaksi.

Ikkelänjoki kuuluu yhdessä Kyrönjoen valuma-alueen kanssa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan turvetuotannon suunnittelumääräys III -alueeseen, jolloin turvetuotannon aiheuttaman kokonaiskuormituksen ei tule kasvaa vesistössä. Maakuntakaavoituksen yhteydessä on hyväksytty 23.5.2005 komiteamietinnön esitys, jonka mukaan Ikkelänjoki on otettu erityissuojelluksi vesistöksi. Joen yläjuoksu, sen ylimmän 15 km osalta on erityisen arvokas luonnontilaisuudestaan johtuen. Joessa ja sen sivupuroissa elää luonnontilainen taimenkanta. ”Erityissuojelun tavoitteena on säilyttää jokimaisema ja turvata purotaimenkanta”, mainitaan kaavaselostuksessa. Nämä tekijät on huomioitu Ikkelänjoessa mm. Vapon Näätänevan lupasiassa 2013, jonne ei myönnetty turpeenottolupaa, vaikka hakija valitti HaO:n päätöksestä KhO:lle. Hakija ei ilmeisimmin ole hankkinut alueen vesistöistä vedenlaatusurantatietoja siinä määrin, että vedenlaadusta voitaisiin saada riittävä kokonaiskäsitys eri vuoden aikoina. Hakemuksessa on esitetty lähinnä muiden toimesta tehtyjä tutkimustietoja, joista on esitetty lähinnä keskiarvotuloksia. Ne eivät kerro sanottavasti mitään vedenlaadusta ja muutoksista eri vuodenaikoina jne.

Vedenlaatusuoritus on esitetty siis vähäisesti, jotka eivät ole riittävä osoitus vesien nykytilan tietämyksestä eikä tulevasta kuormituksesta, kuten suon ominaiskuormitusta ei muutenkaan tunneta tapauskohtaisesti, vaan kuormitus on laskettu yleisillä oletuksilla. Etenkään Hosiainluomasta ei ole esitetty minkäänlaisia tietoja vedenlaadusta tai vesistön tilasta ja luontoarvoista. Kyrönjoen alueen COD-pitoisuus on nouseva pitkän aikavälin tilastojen mukaan, joka ei ole tavoiteltava suuntaus. Turvetuotanto lisää COD-

kuormitusta, koska pintavalutuskenttä ei ole puhdistusmenetelmänä hyvä kemiallisen hapenkulutuksen poistamiseen.

Vesienkäsittelyn osalta ei ole otettu huomioon riittävässä määrin häiriötilanteita, joita tuntuu tulevan nykyisin vuosittain, jopa useampaankin kertaan rankkasateiden muodossa. Turveyrityksen on kyettävä pitämään kuormitus lupaehtojen mukaisena sääoloista riippumatta. Hakemuksesta puuttui kokonaan selvitys häiriötilanteiden hoitamisen osalta. Häiriötilanteet ovat Ikkelänjoen ekologian kannalta kohtalokkaita, eikä turvetuotannolla ole pääsääntöisesti menetelmiä estää vahinkojen sattumista vielä nykypäivänäkään, koska suurten ja poikkeuksellisten virtaamien aikana ylivuotoihin on aika suuri riski.

Pintavalutuskenttä tulisi toimimaan ilmeisesti painovoimaisena ja läpi vuoden vai onko kyseessä tuotantokauden aikainen pintavalutus. Sitä ei ole kerrottu hakemuksessa. Painovoimaisen pintavalutuksen osalta ei ole esitetty keinoja ja menetelmiä joilla virtaamaa tasataan ylivirtaaman aikana, jolloin kuormitus kentällä on kaikkein suurin ja vesien johtamista tulisi kyetä hillitsemään ja varastoimaan eikä johtaa pintavalutuskentälle niin, että pintakuormitus nousee liaksi. Pumppauksella toimivissa pintavalutuskentissä virtausta rajoitetaan pumppausteknisesti.

Kuormitustiedot ovat laskennallisia ja niiden luotettavuutta on jo yleisesti arvioitu vain suuntaa antavaksi. Ominaiskuormituslukujen käyttö ja teoreettiset laskentamallit mitä todennäköisimmin ovat hyvin kaukana todellisista kuormitusmääristä etenkin kiintoaineksen ja erityisesti humuskuormituksen osalta. Tämä ero korostuu nimenomaan suurien virtaamien aikana, jolloin suurin osa vuotuisesta kuormituksesta voi joutua vesistöön.

Huomioitavaa on, että Hosiaisluoman valuma-alue on supistettu voimakkaasti vuosikymmeniä sitten. Nykyisin Hosiaisluoman valuma-alue on noin 900 ha, josta jo olemassa olevaa turvetuotantoa tai poistunutta aluetta on nykyisellään yli 10%. Nyt haettava turvetuotantolupa on myös yli 10% koko valuma-alueen pinta-alasta joka tulee varmasti vaikuttamaan Hosiaisluoman vedenlaatuun. Hosiaisluoma on pääosin perkaamaton ja uomana melko luonnontilainen, joskin sen vedenlaatu on varmasti alentunut alkuperäisestä. Kalaston osalta luomasta ei ole tietoja, mutta arvion mukaan siinä saattaisi esiintyä kevätkutuisia kalalajeja. Luomassa virtaa vesi läpi vuoden, jopa alivirtaama-aikana vähäisesti. Hosiaisluomalla saattaa olla merkitystä eliölajeille ja päätöksenteossa tulee huomioida uoman luonnontilaisuuden arvioiminen osana päätöksentekoa.

Nykyisin Ikkelänjokeen johdetaan noin 330 ha alalta turvetuotannon valumavesiä ja liroonnevan lisäys olisi siten noin 25%. Kuormituslisäys joen osalta tulisi olemaan merkityksellinen, koska nykytilanne joen tilan osalta ei ole kovinkaan hyvä. Ikkelänjoki on aikanaan heikentynyt maa- ja metsätalouden sekä etenkin turvetuotannon ja turvemaiden ojitusten takia voimakkaasti.

Ikkelänjoen vedenlaatua ei nykyiselläkään voida pitää virkistyskäytöllisesti kovinkaan hyvänä. Rantamökkien virkistyskäytön arvo alenee kesäaikana vedenlaadun myötä, eikä jokivettä voi pitää laadukkaana uimavetenä nykyisin, koska vedessä on selvästi humusta. Runsaista ojituksista johtuen, kesäaikana vesi on joessa varsin vähissä ja sen laatu on paikoin alentunut. Aikanaan Pallonevalta johdetut turvetuotannon jätevedet Talvisillanmäen alueella ovat alentaneet keskiosan vedenlaatua ja haittaavat osaltaan edelleen. Nyt suunniteltu tuotantoalue tulisi purkamaan jätevetensä joen yläosalle, haitaten jokea pitkän matkan. Lähteisyyttä esiintyy sivupurojen alueilla, joiden virtaama on erittäin tärkeä osa alivirtaamaa ja pohjavedet pitävät joen elossa kuiva-aikaan. Ikkeläjärven vesi ei ole laadultaan kovinkaan hyvää, joten jokiveden huonontaminen turvetuotannon jätevesillä on vesistön käyttöä ajatellen vaikutuksiltaan hyvin kielteinen. Kalastollisessa mielessä Ikkelänjoki on erittäin merkittävä taimenjoki. Ikkelänjoessa ja sen sivuhaaroissa tavataan luontaisesti lisääntyvä taimenkanta. Ikkelänjoen ja sen sivuhaarojen taimenkannan ovat geneettisesti alkuperäisiä, eriytyneitä ja puhtaita omia osakantoja, joista on tehty tutkimus Helsingin yliopiston genetiikan laitoksella 2012. Hosiaisluoman yhtymäkohdalla joessa on laaja lampi, jonne turvetuotannon kiintoainekset tulisivat kerääntymään ja haittaamaan mm. virkistyskäyttöä entisestään. Heti Hosiaisluoman yhtymäkohdan alapuolella Ikkelänjoessa alkaa pitkät koskijaksot, jotka ovat myös taimenten lisääntymisalueita.

Merkittävimpiä sivuhaaroja ovat ainakin Sotkanluoma, Keevelinluoma, Iso-luoma ja Myllyluoma, jotka jokainen jakaantuvat vielä pienemmiksi ojikoiksi, joissa osassa taimen lisääntyy hyvin ja osassa taimenta tavataan jonkin verran. Ikkelänjoessa on myös vähäisesti rapua alaosilla. Harjusta on joessa jonkin verran. Suurena puutteena pidämme sitä, että lupahakemuksen laadintaa varten ei ole tehty juuri minkäänlaisia kalastoselvityksiä, ainoastaan kerättyä tietoa vähäisesti koekalastuksista, jotka tukevat tietoa alueella olevista luonnonvaraisista taimenista ja niiden lisääntymisestä alueilla.

Hakemus on laadittu alueen kokoon ja vaikutuksiin nähden heikkotasoisesti ja siinä on sellaisia puutteita, että lupaa ei hakemuksen perusteella voida myöntää. Aiempiin oikeustapauksiin vedoten ja niistä saatuja päätöksiä tarkastellen, Ikkelänjoelle ei ole perusteita myöntää uusia lupia turvetuotannolle siten että joen tila, lajisto ja sen ekologia ei häiritsevästi muuttuisi.

8) F ja G (Mäkelä 232-401-4-57) ovat vaatineet, ettei ympäristölupaa turpeennostolle myönnettäisi ja esittäneet huolensa Ikkelänjoen tulevaisuudesta. Jos näin massiivinen turpeennostoalue tulisi vielä kuormittamaan luonnonkaunista Ikkelänjokea, haittavaikutukset olisivat peruuttamattomat!

Perusteluinaan he ovat esittäneet, että Hosiaisluoman kautta kulkeva turvejäte on nykyiselläkin turpeennostolla saanut luoman mutaiseksi ja kesällä haisevaksi. Hosiaisluoma laskee Hosiaislampeen (Ikkelänjoen pieni sivuhaara) Hosiaislampi on jo täysin pilalla. Lisäkuormitus vaarantaa Ikkelänjoen!

Ikkelänjoki on tärkeä virkistys- ja kotitarvekalastajille. Joen varteen rakennettujen kesämökkien asukkaiden mahdollisuutta kesämökkien virkistyskäyttöön kuormitus tulee haittaamaan. Lisäksi joenvarressa asustaa majavia ja piisamia. Latvajokena Ikkelänjoki on luonnon helmi, jota emme saa tarvella!

9) H ja I (Reinola 232-401-8-130-4 ja Paajanen 232-401-8-129) ovat vaatineet, ettei ympäristölupaa turpeennostolle myönnettäisi ja esittäneet huolensa Ikkelänjoen tulevaisuudesta. Jos näin massiivinen turpeennostoalue tulisi vielä kuormittamaan luonnonkaunista Ikkelänjokea, haittavaikutukset olisivat peruuttamattomat!

Perusteluinaan he ovat esittäneet, että Hosiaislouman kautta kulkeva turvejäte on nykyiselläkin turpeennostolla saanut louman mutaiseksi ja kesällä haisevaksi. Hosiaislouma laskee Hosiaislampeen (Ikkelänjoen pieni sivuhaara) Hosiaislampi on jo täysin pilalla. Lisäkuormitus vaarantaa Ikkelänjoen!

Ikkelänjoki on tärkeä virkistys- ja kotitarvekalastajille. Joen varteen rakennettujen kesämökkien asukkaiden mahdollisuutta kesämökkien virkistyskäyttöön kuormitus tulee haittaamaan. Lisäksi joenvarressa asustaa majavia ja piisamia. Latvajokena Ikkelänjoki on luonnon helmi, jota emme saa tarvella!

Hakijan vastine

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tarkennettu tarkkailuohjelma toimitetaan hyväksyttäväksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 3 kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta ja tarkkailuohjelmaan sisällytetään lisäksi tarkkailua myös Hosiaisloumassa.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus

Luvan hakija pitää Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämää 1000 € suuruista kalatalousmaksua, kohtuuttoman suurena ja esittää kalatalousmaksun puolittamista ja maksuksi 500 € vuodessa. Tarkennettu kalataloudellinen tarkkailuohjelma toimitetaan hyväksyttäväksi Pohjanmaan ELY-keskukselle 3 kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

3) Fingrid Oyj

Luvan hakijalla ei ole huomautettavaa Fingrid Oyj antamaan lausuntoon.

4) A:n, B:n perikunta/C pesänselvittäjä, F ja G, Kauhajoen Eläkkeensaajat ry/ xx

liroonnevan turvetuotantoon liittyvästä hankealueesta laadittu luontoselvitys on luvan hakijan mielestä riittävä. Alueella tai sen lähistöllä ei ole mitään sellaisia luontoarvoja, jotka voisivat vaikuttaa hankkeeseen. Hakija on viitannut 22.10.2013 toimittamansa täydennykseen ja todennut, että siinä esitetyt kuormituslaskelmat perustuvat ympärivuotisesti toimiviin pintavalutuskenttiin. Luvan hakijan mielestä tulee huomioida että jokainen pintavalutuskenttä on oma yksilönsä. Tämän johdosta pintavalutuslaskentia tehtävät kuormituslaskelmat perustuvat arvioihin.

A:n muistutus perustuu muistutuksessa sanaan käsittääkseni ja luvan hakijan hakemuksessa tehdyt laskelmat perustuvat ympärivuotisesti toimivien pintavalutuslaskenttien todellisten kuormitustietojen perusteella laskettuihin arvoihin. Tarkennettu tarkkailuohjelma toimitetaan hyväksyttäväksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle 3 kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta ja tarkkailuohjelmaan sisällytetään lisäksi tarkkailua myös Hosiaisloumassa.

5) Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

liroonnevan turvetuotantoon liittyvästä hankealueesta laadittu luontoselvitys on luvan hakijan mielestä riittävä. Alueella tai sen lähistöllä ei ole mitään sellaisia luontoarvoja, jotka voisivat vaikuttaa hankkeeseen.

Hakija on toimittanut otteen Kauhajoen kalastusseuran KAKASE ry:n kotisivuilta ja keskustelupalstalta joissa on esitetty Kauhajoen alueen vesistöjä, kalastoa ja kalastusta sekä muun ohella todettu, että iso osa puroista on niin pieniä, että kalastusta niissä ei nähdä järkevänä vaan purot toimivat tärkeinä lisääntymis- ja kasvualueina taimenille. Tärkeimpiä jokialueita lienevät kaikki pääuomat, joista tavataan taimenta. Luvan hakijan mielestä annettu lausunto ja kalastusseuran sihteerin kotisivujen sisältö, jotka on laatinut sama henkilö, luo ristiriitaisia ajatuksia!

liroonnevan suunniteltu turvetuotantoalue on metsäojitettua aluetta ja kuivatusvedet johdetaan pintavalutuslaskentien kautta kohti alapuolista vesistöä. Ikkelänjoen ja Hosiaislouman veden laatua ja kalastoa yms. tekijöitä kuormittavat lisäksi vesistöjen varrella ja lähietäisyydellä sijaitsevat voimakkaat metsäojitukset ja maatalous. Hosiaisloumassa on isoja maatalouskäytössä olevia peltoalueita jotka rajoittuvat ko. vesistöön. Hosiaislouman rakenteellinen tila on muuttunut jo 1950-60 luvuilla kun Pallonevan valuma-alueen vedet on ohjattu oikokanavaa pitkin Ikkelänjokeen. Hosiaislouman vesivirtaama on pienentynyt jo edellä mainitun johdosta erittäin oleellisesti, virtaama koostuu vain Lamminmaan kylän viljelyalueista ja liroonnevan ja reunametsien vesistä. Veden laatu on muuttunut nykytilaan jo 1950-60 luvulla.

Turvetuotannon kuivatusvesien vaikutus Ikkelänjoen valuma-alueella on hakijan mukaan yhteisvaikutuksenakin tarkasteltuna vähäinen verrattuna alueen maa- ja metsätalouden aiheuttamaan kuormitukseen. Luvan hakijan oman kokemuksen mukaan, suon ympäristö on hyvää hirvenmetsästysaluetta. Tuotantoalueen avoin maasto on hirvenmetsästäjän mieleen

koska näkyvyys on hyvä ja turvallinen ampumisen kannalta. Hirvet oleilevat ja laiduntavat mielellään tuulisella tuotantoalueella ja viljelyksillä.

Luvan hakija on kyseenalaistanut kaikkien lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden saapumista aluehallintovirastoon määräpäivään 12.12.2013 mennessä.

Ympäristöluparatkaisu

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen.

Hakemuksen hylkäämisen perustelut

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun tärkeän käyttömahdollisuuden vaarantumista tai eräistä naapurusuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Ikkelänjoelle ja sen valuma-alueelle on annettu kaavamerkintä erityissuojelua vaativa vesistö. Maakuntakaavan mukaan on Ikkelänjoen yläjuoksu noin 15 km matkalla maisemallisesti erittäin arvokas ja joessa ja sen sivupuroissa elää arvokas luonnontilainen purotaimenkanta. Erityissuojelumerkinnän tavoitteena on säilyttää jokimaisema ja turvata purotaimenkanta.

Ikkelänjoen vesi on ruskeaa, ravinteikasta ja humusvaikutteista. Vesienhoidon suunnittelussa on joki, vedenlaadun ja asiantuntija-arvion perusteella, sijoitettu ekologiseen tilaluokkaan hyvä. Ikkelänjoen vedenlaatu on kuitenkin ekologisessa tilaluokituksessa käytettyjen hyvän ja tyydyttävän tilan välisten fosfori- ja typpipitoisuusrajojen tasolla, jolloin ravinnepitoisuuksien vähäinenkin kasvu vaarantaa hyvän tilan säilymisen.

Iironnevan 105 ha:n turvetuotantoalueen kuivatusvedet johdettaisiin laskeutusaltaiden kautta ojitetulla alueella sijaitsevalle pintavalutuskentälle ja edelleen pelto-ojaa pitkin Hosiaisluomaan, joka laskee Ikkelänjokeen noin kahden kilometrin etäisyydellä pintavalutuskentästä. Ikkelänjoen valuma-alueen turvetuotantoala on ennestään yli 300 ha.

Iironnevan turvetuotantoalueen kuntoonpanon ja tuotannonaikaisen puhdistettujen kuivatusveden johtaminen Hosiaisluomaan ja edelleen Ikkelänjokeen heikentäisi, yhdessä valuma-alueen muun jokea kuormittavan toiminnan kanssa, tuotantoalueen alapuolisen jokiuoman vedenlaatua niin, että Ikkelänjoen hyvän ekologisen tilan säilyminen vaarantuu.

Ikkelänjoessa esiintyy Iironnevan alapuolisella osuudella paikoin varsin runsaanakin arvokas taimenkanta. Taimenkanta on arvioitu lisääntyvän

luontaisesti joessa mutta kantaa on myös tuettu istutuksin. liroonnevan turvetuotannon aiheuttama vedenlaadun heikkeneminen heikentää suojeltavaksi katsotun taimenkannan elinolosuhteita ja vaarantaa kannan säilymistä.

Huomioon ottaen joen nykyinen vedenlaatu ja kuormitus aluehallintovirasto arvioi, että liroonnevasta jokeen kohdistuvien päästöjen lisääminen ei ole mahdollista heikentämättä joen ekologista tilaa ja vaarantamatta taimenkannan säilymistä. liroonnevan turvetuotanto aiheuttaisi siten ympäristöluvan myöntämisen esteenä olevaa merkittävää alapuolisen vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Luvan myöntämisen edellytysten puuttuessa on hakemus hylätty.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN, MUISTUTUKSIIN JA MIELIPITEESEEN

Lupahakemuksen hylkäämistä tarkoittavat vaatimukset on otettu huomioon ratkaisussa. Ratkaisu huomioon ottaen vastaaminen lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteessä oleviin vaatimuksiin ei ole tarpeen

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6, 41, 42 ja 50 §
Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 11 880 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 hehtaarin tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 11 880 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Jäljennös päätöksestä

Kauhajoen kaupunki
Kauhajoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/ kalatalousviranomainen (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille listan Asianosaisetb.doc mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kauhajoen kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Kauhajoki-lehdessä.

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite Valitusosoitus

Tarja Savea-Nukala

Stefan Nyman

Asian ovat ratkaisseet ympäristölupavastualueen johtaja Tarja Savea-Nukala ja ympäristöneuvos Stefan Nyman. Asian on esitellyt ympäristöneuvos Stefan Nyman.

SN/KSa

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävästä maksusta valiteaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 5.5.2014.
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä <ul style="list-style-type: none"> - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Wolffintie 35,65200 Vaasa
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa
puhelin:	029 501 8450
telekopio:	06-317 4817
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu	Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.
----------------------------	--